ΠΑΛΗΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ **ΤΟΥ κ. ΑΘΑΝ. ΖΕΡΒΟΠΟΥΛΟΥ (ΚΡΟΥΠ)**

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗ

(Γραμμένες γιὰ τὸ «Μπουκέτο»)

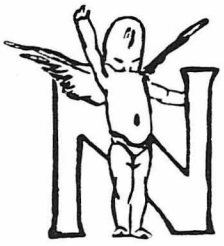

Δ'.

ΑΙ, ὁ Γαβριηλίδης δὲν πετοῦσε ποτὲ χαρτὶ ποὺ νὰ μὴ τὸ εἶχαν χρησιμοποιήσει κι' ἀπὸ τὶς δυὸ μεριές!

Μεταξὺ τῶν ἐπιστολῶν ποὺ ἤρχοντο στὴν «Ἀκρόπολι», ἦσαν καὶ ἐπιστολαὶ πρὸς τὸ προσωπικὸ τῆς ἐφημερίδος, τὶς ὁποῖες παρέδιδε ὁ διευθυντὴς στὸν μικρὸ Ναπολέοντα πρὸς διανομήν.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ εἶχε προσληφθεῖ ὡς συντάκτης στὴν «Ἀκρόπολι» καὶ ὁ φίλος κ. Γεῶργος Ἀσημάκης.

Κομψότατος, μὲ τὰ γυαλάκια του, τὰ ὁποῖα ἦσαν τότε τῆς μόδας, ὥστε τὰ φοροῦσαν καὶ μερικοὶ γιὰ νὰ κάμουν τὸν μοντέρνο καὶ γιὰ νὰ στραβωνοῦν στ' ἀληθινά, μυρωμένος, φρεσκοξυρισμένος πάντοτε, καὶ χωμένος σὲ κάτι πανύψηλα γυαλιστερὰ κολλάρα, εἶχε τὶς μεγαλείτερες κατακτήσεις μεταξὺ τῶν Ἀρσακειάδων τῆς ἐποχῆς! Ὁ Στὰμ τὸν ἔλεγε... Ἀ σ χ η μ ά κ η!

Καὶ γιὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὶς κατακτήσεις του, ἐξηγοῦσε ὅτι ὁ... Ἀσχημάκης κάνει ρεπορτὰζ στὸ... Ἀρσάκειο κι' ὅτι κουβαλοῦσε μαζύ του ἕτοιμες ἐρωτικὲς ἐπιστολές, σ' ἄλλη τσέπη γιὰ τὶς ξανθὲς καὶ σ' ἄλλη γιὰ τὶς μελαχροινὲς Ἀρσακειάδες!

Ὅσα ὅμως γράμματα κι' ἂν εἶχε μαζύ του ὁ Ἀσημάκης, ἂν ἦσαν ἀληθινὰ τὰ λόγια τοῦ Στάμ, δὲν ἔφταναν ποτὲ οὔτε στὸ ἕνα τρίτον τῶν ἐπιστολῶν ποὺ λάβαινε στὸ γραφεῖο ἀπὸ τὰ διάφορα κοριτσόπουλα!

Σινέβη ὅμως μιὰ μέρα ν' ἀνοίξῃ, ἐξ αἰτίας τῆς μυωπίας του, ὁ Γαβριηλίδης μερικὰ ἐρωτικὰ γράμματα, ἀπευθυνόμενα στὸν κ. Ἀσημάκη, νὰ τὰ διαβάσῃ καὶ στὸ τέλος νὰ καταλάβῃ ὅτι δὲν... ἀπευθύνοντο πρὸς αὐτόν!

Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἐγέλασε πολὺ μὲ τὸ πάθημά του καὶ διότι, κατὰ περίεργη σύμπτωσι, μερικὲς ἀπ' τὶς ἐπιστολὲς αὐτὲς ἔφεραν ὡς ὑπογραφὴν τὸ ὄνομα Σοφία. Καλεῖ λοιπὸν τότε μὲ τὸν Ναπολέοντα τὸν Ἀσημάκη στὸ γραφεῖο του, τοῦ παραδίνει τὶς ἐπιστολές του καὶ τοῦ ζητάει γελαστὸς συγγνώμην γιὰ τὸ ἀκούσιο ἄνοιγμα τῶν φακέλλων. Τέλος δὲ τοῦ λέει:

— Μὰ γιατί, μπρὲ Ἀσημάκη, τὰ μπλέκεις ὅλο καὶ μὲ Σοφίες;... Ἐσὺ καθὼς πᾶς, γρήγορα θὰ γίνῃς... Πάνσοφος!

Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἡ εὐχὴ τοῦ διευθυντοῦ ἔπιασε. Ὁ Ἀσημάκης ἔβαλε ἀμέσως μυαλὸ κι' ἀντὶ νὰ λαβαίνῃ πλέον τὰ φορτία τῶν ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν στὰ γραφεῖα τῆς «Ἀκροπόλεως», εἰδοποίησε τὰ... θύματά του νὰ τοῦ τὰ στέλνουν στὸ Πόστ Ρεστάντ!

* * *

Προτοῦ προχωρήσω στὴ συνέχεια τῶν ἀναμνήσεών μου, δημοσιεύω ἐδῶ ἕνα γράμμα ποὺ ἔλαβα ἀπὸ τὸν βουλευτὴν Θηβῶν, ἄλλοτε συντάκτην τῆς «Ἀκροπόλεως», κ. Β. Κυρέλλον, σχετικῶς μὲ τὴν προφήτιδα τῶν Μπαλτσίων, τὴν ὁποία ἀνέφερα στὴν ἀρχή.

Ἴσως μάλιστα γιὰ τὴν προφήτιδα αὐτὴν εἶχε ἀσχοληθεῖ ἄλλοτε ἐκτενῶς τὸ «Μπουκέτο», γιατί ἡ ἴδια ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη κάποιος ἄγνωστος γιατρὸς ποὺ παρίστανε τὸ.... Χριστὸ στὴ Δομβραίνα κι' ἔκανε «θαύματα», εἶχαν ἀναστατώσει ὁλόκληρη τὴ Βοιωτία καὶ τὴν Φθιώτιδα!

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Κυρέλλου ἔχει ὡς ἑξῆς:

«*Ἀγαπητὲ Κρούπ,*

«*Ἐδιάβασα τὸ χθεσινὸ «Μπουκέτο» καὶ ἔζησα πρὸς στιγμὴν καὶ ἐγώ, ἐξ ἀφορμῆς τῶν δημοσιογραφικῶν σου ἀναμνήσεων, εἰς τὴν ὡραίαν ἐκείνην ἐποχὴν τοῦ ἀλησμονήτου Γαβριηλίδη. Δὲν ἠμπορῶ λοιπὸν ν' ἀνθέξω εἰς τὸν πειρασμόν, ὅπως σοῦ κάμω γνωστὸν ὅτι ἡ ἱστορία τῆς προφήτιδος τῶν Μπαλτσίων ἔχει καὶ συνέχειαν! Ὁ ἀπεσταλμένος τὸν ὁποῖον ἠπείλησεν, ὅπως γράφεις, ὁ ἀείμνηστος Γαβριηλίδης, ὅτι θὰ στείλῃ ἐπὶ τόπου διὰ τὸ ζήτημα αὐτό, εὑρέθη. Καὶ ἦτο ὁ ὑποφαινόμενος, ὁ ὁποῖος μίαν ὡραίαν πρωΐαν ἔλαβεν εἰς τὰς Θήβας κατεπεῖγον τοῦ Γαβριηλίδη τηλεγράφημα, νὰ μεταβῇ εἰς Μπάλτσια καὶ γράψῃ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὰ ἐκεῖ συμβαίνοντα. Πειθόμενος εἰς τὰ ρήματα τοῦ Μεγάλου ἐκείνου Διδασκάλου, ἐγκατέλειψα τὶς «Δικογραφίες», μὲ τὶς ὁποῖες τότε ἠσχολούμην, καὶ ἐξεστράτευσα εἰς τὰ Μπάλτσια, ἔμεινα ἐκεῖ μιὰ μέρα καὶ μιὰ νύκτα, ἐρευνῶν τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα, ἐκοιμήθηκα στὴν ἴδια ἐκκλησία, ποὺ ἡ νέα Πυθία χρησμοδοτοῦσε, καὶ διαπιστώσας ὅτι πρόκειται περὶ ὑστερικῆς γυναικός κτλ., διέπραξα καὶ ἀπέστειλα ἐκτενεῖς σχετικὰς περιγραφάς, τὰς ὁποίας ὑπερτιμήσας μάλιστα ὁ Γαβριηλίδης τὰς ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κυρίου ἄρθρου του, μὲ τὴν φωτογραφίαν τῆς κεφαλῆς τῆς προφήτιδος, τὴν ὁποίαν κεφαλὴν καὶ τοῦ συναπέστειλα ἐπὶ πίνακι.... φωτογραφικῷ.*

«*Ταῦτα πρὸς συμπλήρωσιν τῶν δημοσιογραφικῶν ἀναμνήσεών σου, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦσαι μίαν ἐπὶ πλέον ἀπόδειξιν ὅτι δὲν ἔπεσα ἔξω, συστήσας σε ἔκτοτε ὡς νέον μὲ «δημοσιογραφικὸ κέφι», εἶνε φυσικὸν νὰ προκαλέσουν τὸ ἐνδιαφέρον προκειμένου μάλιστα περὶ τοῦ Γαβριηλίδη, πρὸ τοῦ βωμοῦ τῆς μνήμης τοῦ ὁποίου οἱ φίλοι καὶ θαυμασταί του στεκόμαστε πάντοτε γονυκλινεῖς*».

Μὲ ἀγάπην
ΒΑΣ. ΚΥΡΕΛΛΟΣ
Ἀθῆναι 26)12)1932.

* * *

Καὶ τώρα συνεχίζουμε.

Οὐδέποτε ἡ «Ἀκρόπολις» ἐξεδίδετο ὅπως ἐκδίδονται σήμερα ἡ ἐφημερίδες, ὡς μία ἁπλῆ δηλαδὴ ἐφημερίς. Εἶχε καί... παραφυάδας, διάφορα παιδιὰ δηλαδή. Ἄλλοτε τὴν «Ἑσπερινὴ Ἀκρόπολι», ἄλλοτε τὴν «Κυριακάτικη Ἀκρόπολι», ἄλλοτε τὴν «Ὑπερωκεάνειο Ἀκρόπολι» γιὰ τοὺς μετανάστας. Ὅλες αὐτὲς ἡ ἐκδόσεις, ὅπως καὶ μερικῶν φυλλαδίων καὶ μυθιστορημάτων ποὺ ἐξέδιδον τὰ ἐκδοτικὰ καταστήματα τῆς «Ἀκροπόλεως». ἀπετέλουν τὸν καρκῖνον ποὺ κατέτρωγεν ὅλες τὶς εἰσπράξεις τῆς «μητέρας». Ἂν ἔλειπαν ἡ ἐκδόσεις ἐκεῖνες, ἡ «Ἀκρόπολις» δὲν θὰ ὑφίστατο τὸν μαρασμὸ ποὺ ἐδοκίμασε κατὰ τὰ τελευταῖα ἰδίως χρόνια πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ διευθυντοῦ της, ὁ ὁποῖος συνεκέντρωνεν εἰς τὸ πρόσωπό του ὅλη τὴν «σύνταξι» τῆς ἐφημερίδος του!...

Τότε ἐξεδίδετο καὶ τὸ Α. Ο. Δ. Ο., μοναδικὸ περιοδικὸ στὸ εἶδος του τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Λίγο ἀργότερα, ἀνέλαβε ὁ Γαβριηλίδης καὶ τὴν ἔκδοσι τῆς «Παγκοσμίου Ἱστορίας» ποὺ ἐξέδιδον οἱ «Τάϊμς» τοῦ Λονδίνου στὸ ἴδιο μάλιστα χαρτὶ καὶ μὲ τὰ ἴδια κλισὲ τῆς Ἐγγλέζικης ἐκδόσεως. Τὰ ἔξοδα — εἰς βάρος πάντοτε τῆς «Ἀκροπόλεως» — ἦσαν φυσικὰ γιγάντια, τὸ κοινὸν δὲν ἤταν γιὰ τέτοια βιβλία καὶ ἡ «ἱστορία», ἀφοῦ βγῆκαν 9—10 τεύχη, ἀπέθανε, μολονότι ἡ ἱστορίες δὲν πεθαίνουν ποτέ!

Ποῦ τολμοῦσαν ὅμως οἱ διαχειρισταὶ τῆς «Ἀκροπόλεως» νὰ μιλήσουν γιὰ τὶς ἐκδόσεις ἐκεῖνες καὶ τὶς δαπάνες των στὸ διευθυντή!

— Ἐγὼ θέλω μόνο τὸ χαρτὶ τῆς «Ἀκροπόλεως» νὰ ἐξασφαλίζετε, τοὺς ἔλεγε, καὶ τὰ ἄλλα εἶνε δική μου δουλειά!

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἐτόλμησε κάποτε νὰ τὸν διακόψῃ ὁ μακαρίτης Σοφοκλῆς Φαρμακίδης, ὅταν ἦτο διαχειριστὴς τῆς, «Ἀκροπόλεως». Εἶνε καὶ δική μας δουλειά, γιατὶ ἀπὸ μᾶς ζητᾶτε νὰ πληρώνωμε καὶ τὰ ἔξοδα ἐκεῖνα.

Τότε ὁ Γαβριηλίδης ἐπῆρε τὸν Φαρμακίδη ἀπὸ διαχειριστὴ ποὺ τὰ κατάφερνε ἀρκετὰ καλά, καὶ τὸν ἔκανε... ἀρθρογράφο τῆς «Ἀκροπόλεως», ὅπου τὰ κατάφερε καλύτερα, διαπρέψας μέχρι τῆς ἐποχῆς ποὺ ἔφυγε γιὰ τὴ Γερμανία, γιὰ νὰ ἐπιστρέψῃ ἀργότερα καὶ ν' ἀναλάβῃ διεύθυνσι στὸ Ὑπουργεῖο τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὅπου καὶ ἀτυχῶς ἀπέθανε, νεώτατος, μετὰ λίγον καιρό.

* * *

Ἡ ἀνάθεσι στὸν Φαρμακίδη τῆς διαχειρίσεως τῆς ἐφημερίδος ἦταν κάπως περίεργη. Εἴχαμε προηγουμένως διαχειριστὴ τὸν Βασίλη Καζάζογλου, ἕναν ἀγαθώτατο ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν Καισάρεια, ὁ ὁποῖος ἔγινε κατόπιν ἐφοριακὸς ὑπάλληλος καὶ ἀπέθανε πρό τινος.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

ὅπως τοῦ δοθεῖ ἡ εὐκαιρία νὰ παραδώσῃ τὸ ὄνομα καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ μηνυτοῦ εἰς τὸν περίγελων καὶ τὴν περιφρόνησιν τοῦ κοινοῦ».

Παραδέχεται ἀκόμη τὸ δικαστήριο ὅτι τὰ ἀναφερόμενα ἀποσπάσματα τοῦ μυθιστορήματος τοῦ Πονσὸν ντὺ Τεραΐ «*ἐξυβρίζουν καὶ δυσφημοῦν τὸν μηνυτήν, διότι ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ φαντασθῇ ὅτι ὁ μηνυτὴς Γκραπιγιὰρ διαπράττει εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν παρομοίας σκληρότητας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θίγει τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψιν αὐτοῦ*».

Τὸ δικαστήριο λοιπὸν κατεδίκασε τὸν Πονσὸν ντὺ Τεραΐ σὲ πρόστιμο 1000 φράγκων καὶ σὲ ἀποζημίωσι 500 φράγκων γιὰ ψυχικὴ ὀδύνη τοῦ μηνυτοῦ. Τὸν διέταξε ἀκόμη νὰ δημοσιεύσῃ μὲ ἔξοδά του στὸ «Πτὶ Ζουρνὰλ» τὴν ἀπόφασι αὐτή, καθὼς καὶ σὲ δυὸ ἄλλες ἐφημερίδες τῆς ἐκλογῆς τοῦ μηνυτοῦ.

Ὁ Μιλλώ, ὁ ἰδιοκτήτης τῆς ἐφημερίδος, «*ἀπηλλάγη πάσης κατηγορίας, διότι ἠγνόει ὅτι ὑπῆρχε ἐν Παρισίοις ἕνας ἰδιοκτήτης ἀκινήτων, φέρων τὸ ὄνομα τοῦ μηνυτοῦ*».

Ὁ Πονσὸν ντὺ Τεραΐ ὅμως ἔκανε ἔφεσι, ἡ ὁποία κι' ἐδικάστηκε τὴν 1η Μαρτίου τοῦ 1866. Μὰ τὸ Ἐφετεῖο δὲν ἔκανε τίποτ' ἄλλο, παρὰ νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν προηγουμένη ἀπόφασι... Κι' ἔτσι ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Ροκαμβὸλ» τὴν ἔπαθε... Χιώτικη καὶ πλήρωσε τὰ... σπασμένα!